
Journal of Child, Literature and Language Education – JCLLE

<http://dergipark.gov.tr/ceded>

Article type: Research

Received date: 15.05.2021

Accept date: 27.07.2021

Doi no: 10.47935/ceded.937539

Turkish Teacher Candidates' Opinions on the Content of Secondary School Children's Books: Language and Expression, Vocabulary

Fatih TANRIKULU*

Abstract. This research focused on determining the opinions of Turkish teacher candidates regarding the content features of "language and expression, vocabulary" in secondary school children's books. In this study, which was conducted with qualitative data collection techniques, semi-structured interview technique was used. The data of the research were obtained with a semi-structured interview form. The data obtained from the interview form were analyzed by content analysis method. The codes obtained from the content analysis were gathered under the themes of language and expression, vocabulary. In the findings of the research, it was seen that the children's books at secondary school level were generally sufficient in terms of language and expression features, they had a rich vocabulary to develop vocabulary, very few children's books were unqualified in terms of language and expression and were not qualified to develop vocabulary.

Keywords: Children's books, children's literature, language and expression, vocabulary.

---

* Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Education, Turkish Education, Kahramanmaraş, Turkey; fatih3878@hotmail.com

Ortaokul Çocuk Kitaplarının İçerik Özelliklerine İlişkin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Görüşleri: Dil ve Anlatım, Söz Varlığı

Fatih TANRIKULU*

Öz. Bu araştırmada ortaokul çocuk kitaplarındaki “dil ve anlatım, söz varlığı” içerik özelliklerine ilişkin Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerini tespit etmeye odaklanılmıştır. Nitel veri toplama teknikleri ile yürütülen bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinden elde edilen kodlar dil ve anlatım, söz varlığı temaları altında toplanmıştır. Araştırmanın bulgularında, ortaokul seviyesindeki çocuk kitaplarının genelinde dil ve anlatım özellikleri açısından yeterli olduğu, söz varlığını geliştirebilecek zenginlikte söz varlığına sahip olduğu, çok az sayıda çocuk kitabının ise dil ve anlatım açısından niteliksiz olduğu, söz varlığını geliştirebilecek zenginlikte söz varlığına sahip olmadığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, dil ve anlatım, kelime hazinesi, söz varlığı.

---

* Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Kahramanmaraş, Türkiye; fatih3878@hotmail.com

1. Giriş

Çocuk eğitiminde etkin olarak kullanılan çocuk kitapları farklı alanlarda farklı becerilerin gelişimine yardımcı olur. Çocukların dil ve kişilik gelişimini (Bulut ve Kuşdemir, 2013), duyarlılıklarını, hayal güçlerini, yaratıcılıklarını ve iletişim becerilerini geliştirmeye yardımcı olur (Demircan, 2006). Çocukları farklı durumlarla karşılaştırarak (Türkyılmaz ve Kuş, 2014) onların donanımlı bireyler olarak yetişmesine yardımcı olur (Yağcı, 2007).

Bilgi ve kültür aktarımında güçlü bir araç olan çocuk kitapları (Wilson, Anderson ve Fielding, 1986), özellikle dil ediniminde ve öğretiminde çocuklar için vazgeçilmez kaynaklar arasındadır. Çocuk kitapları dilin yapılarını ve inceliklerini öğretmesi açısından konuşma dilinden farklı bir özelliğe sahiptir. Konuşma diline göre daha güçlü bir sözdiziminin (Wilson, Anderson ve Fielding, 1986), kullanıldığı kitaplar cümle yapısı ve kelime öğrenimine yardımcı olur (Sénéchal, Pagan, Lever ve Ouellette, 2008).

Çocuk kitapları ilköğretim döneminde okumaktan zevk alma ve okumayı eğlenceli hale getirmede etkilidir (Gönen vd., 2011; Gönen vd., 2014). Okuma sevgisi ancak nitelikli çocuk kitabı sayesinde kazanılır (Gönen ve Aydos, 2013). Nitelikli bir çocuk kitabının beklenen etkiyi göstermesi için konu ve biçim özelliklerinin, anlatım biçiminin çocuğa görelilik ilkesine uygun olması gerekir (Bulut ve Kuşdemir, 2013). Çocuk için kitap tercih edilirken yaşına, ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir (Bayraktar ve Ersoy, 2018).

Çocukların kitap okuma sürecinde öğretmenlerin de önemli bir yeri vardır. Nitelikli çocuk kitaplarıyla çocuğu buluşturan öğretmenler çocuğun kitap okuma alışkanlığı kazanmasında önemli bir role sahiptir (Yağcı, 2007). Öğretmenlerin öğrenciyi nitelikli kitapla buluşturması için çocuk kitabının iç ve dış özelliklerini tanıyabilecek yetkinliğe sahip olması gerekir. Kitapla çocuğun buluşturulmasında diğer branşlardaki öğretmenlerden ziyade Türkçe öğretmenlerinin önemli rolünü unutmamak gerekir. Türkçe öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldığı çocuk edebiyatı dersiyle çocuk kitaplarını tanıması (Mert, 2016), çocuklara kitap seçme noktasında yardımcı olması gerekir (Temizkan, 2011). Öğretmenlerin çocuk kitabının hem fiziki hem de içerik özelliklerini iyi tanıyabilecek donanıma sahip olması gerekir.

Öğretmenin öğrenciyi sunduğu çocuk kitabının nitelikli olmasında fiziki ve içerik özellikler önemli bir yere sahiptir. Özellikle ortaokul düzeyi için içerik özellikleri kitabın niteliğini belirlemede daha önemlidir. Çocuk yayınlarında önemli olan içerik özelliklerine dair farklı sınıflandırmalar yapılmıştır. Yalçın ve Aytaş (2017) çocuk kitaplarına ait içerik özelliklerini; ana fikir, belli temel kavram ve değerler, konular, kahramanlar ve yardımcı kahramanlar, plan ve kurgu, anlatım, kavramlar, çocuk edebiyatında arka plan olarak sınıflamıştır. Temizyürek, Şahbaz ve Gürel (2016) konu, tema, kahramanlar, plan olarak sınıflamıştır. İçerik özellikleri arasında olan “dil ve anlatım, söz varlığı” çocukta dil gelişimi açısından en önemli içerik

unsurlarıdır. Dil becerilerinin gelişimi için bu unsurların çocuk kitabında iyi bir şekilde işlenmiş olması gerekir.

Dil ve Anlatım

Dil ve anlatım çocuk kitaplarının önemli içerik unsurları arasındadır (Bulut ve Kuşdemir, 2013; Özkan ve Yılmaz, 2001). Çünkü belirli kriterlere göre hazırlanmış çocuk kitapları dil gelişimini destekler (Özkan ve Yılmaz, 2001). Nitelikli çocuk kitabı, okuma becerisi kazandırırken çocukta dil gelişiminin hızlanmasına yardımcı olur (Bulut ve Kuşdemir, 2013). Çocuk kitapları çocuklara ana dilin güzelliğini hissettirir (Mert, 2016). Bu yönüyle çocuk edebiyatı eserleri çocukta dil becerisini geliştirerek kavramların öğretilmesine yardımcı olur (Ulusoy ve Altun, 2018). Dilin etkili, doğru ve güzel kullanımına (Enginün, 2006), çocuğun gelişimine paralel bir şekilde edebî gelişimin sağlanmasına (Çiftçi, 2013) çocuk kitaplarının önemli katkısı vardır.

Çocuk kitaplarında dilin açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir (Bulut ve Kuşdemir, 2013; Körükçü, 2012). Yayınlar seviyeye uygun bir dil ve kurguya sahip olmalı, okumaya karşı ön yargı oluşturmamalıdır (Lüle, 2007). Yazarın, edebi dille günlük konuşma dilini uyumlu bir şekilde aktarması ve bu sayede çocuğun metni sıkılmadan okuması sağlanmalıdır (Karatay, 2011). Çocuğun konuştuğu kelime sayısı ile okuyacağı kitaplar arasında uyum olmalıdır (Enginün, 2006). Sözcükler seçilirken çocukların gelişim düzeyleri dikkate alınmalı (Karatay, 2011), anlatım hedef kitlenin anlayacağı biçimde sunulmalıdır (Yalçın ve Aytaş, 2017).

Çocuklara ana dilin güzelliğini hissettiren çocuk kitapları (Mert, 2016) dil becerilerini geliştirmede ve dile karşı duyarlılık kazandırmada etkilidir (Gönen vd., 2011). Nitelikli kitaplar çocuğun dil öğrenimini destekleyerek (Gönen ve Aydos, 2013; Işıtan, 2016), yeni kavramlar ve kelimeler öğrenmesini, dilin yapısına yönelik farkındalık kazanmasını sağlar (Gönen vd., 2011). Çocuk kitapları kelime hazinesi, cümle yapısı, kendini ifade etme, anlama, dinleme, dilden zevk alma, dil becerileri gibi alanlarda çocuğun gelişimini destekler (Bayraktar ve Ersoy, 2018).

Çocuk kitaplarının anlatımında sadelik, duruluk, akıcılık, açıklık olmalı, gereksiz ve bayağı sözcükler, argo, bol mecaz ve istiarelerden kaçınılmalıdır (Yalçın ve Aytaş, 2017). Yaşayan dilin kelime hazinesinden yararlanılmalı, az kullanılan veya söylenişi zor olan sözcükler kullanılmamalıdır (Temizyürek, 2003). Gelişim çağına göre okuduğunu kavrama düzeyi göz önünde bulundurulmalı, kitaplarda yalın ve arı bir dil kullanılmalı, sanatlı söyleyişlere, deyim ve atasözlerine de yer verilmelidir (Karatay, 2011). Bu bağlamda söz varlığını oluşturan kelime hazinesi, deyimler, atasözleri ve diğer unsurlar, çocuk edebiyatı oluşumu ve gelişiminde önemlidir (Baş, 2010).

Söz Varlığı

TDK sözlüğünde söz varlığı “Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler.” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021).

Kişinin sahip olduğu konuma, içinde bulunduğu yaş grubuna veya devam ettiği eğitim-öğretim kademesine göre bilmesi gereken sözlerin toplamına temel söz varlığı denir (Demir, 2016). Söz varlığı kavramı, “kelime hazinesi, kelime serveti, kelime dağarcığı, sözcük varlığı, sözcük dağarcığı, sözcük serveti, sözcük gömüsü, vokabüler, kelime kadrosu gibi terimlerin hepsi aynı kavramı karşılamak için kullanılan farklı adlandırmalardır (Baş ve Karadağ, 2012; Karatay, 2011; Onan, 2016). Bu kavramlar aslında söz varlığını tam olarak karşılamamakta, söz varlığı tüm bu kavramların bir üst boyutu olmaktadır (Baş, 2010). Kelime, deyim, atasözü, ikileme, kalıplaşmış ifadeler, ikilemeler, farklı yapılarıdaki birleşik kelimeler, yabancı dillerden alınmış kelimeler ve sözler, argo, jargon kabul edilen tüm kelimeler ve kalıp sözler dilin söz varlığını oluşturur (Baş, 2011; Baş ve Karadağ, 2012; Demir, 2016). Kelime hazinesi sadece kelimeleri dikkate alırken söz varlığı kelime hazinesi, deyim, atasözü ve ikilemeler gibi unsurları da içine alır (Baş ve Karadağ, 2012).

Bireyin anlatım gücünü geliştirmesi için söz varlığını zenginleştirilmesi gerekir (Baş, 2010; Göçer, 2009; Onan, 2016). Öğrencilerin okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirilmesi amaçlanmalıdır (MEB, 2019). Çocukların erken gelişim döneminde ortaya çıkan kelime boşluğunu gidermek ve (Christ, Wang ve Chiu, 2011) yetkin okuyucular olmalarını sağlamak için günde beş ila altı yeni kelime olmak üzere 6 yaşına kadar yılda 2000 kelime öğrenmeleri gerekir (Byrnes ve Wasik, 2019). Kelime sayısına ulaşmak ve iyi bir okuryazarlık için zengin bir ortamın sağlanması gerekir (Kotaman ve Tekin, 2017). Bu ilerleyen yaşlarda da devam ettirilerek hem söz varlığı edinimi hem de dilin inceliklerine ilişkin edinimler sürdürülmelidir. Yaşına uygun kelime dağarcığına sahip öğrenciler dil becerilerinin gelişiminde avantajlı duruma gelir (Göçer, 2009). Öğrencilerin söz varlığı ne kadar artarsa ortak birikimden o miktarda pay alır (Demir, 2016).

Kelime dağarcığı gelişimi stratejilerle desteklenmesi gereken çok yönlü bir süreçtir (Jalongo ve Sobolak, 2011). Kelime dağarcığını geliştirmek için farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir. Bunlardan biri olan yeni kelimelere maruz kalma, kelime dağarcığının gelişiminde etkilidir (Guo vd., 2016). Çocuk karşılaştığı bu kelimeleri zamanla öğrenir. Çocukların öğrendiği sözcükleri kullanma becerisini geliştirmesi için sözcüklerle birkaç kez karşılaşması gerekir (Ceprano, 2010). Bu bağlamda çocuk edebiyatı ürünleri kelime kazanımı ve kelime hazinesinin zenginleştirilmesinde kullanılabilir (Baş, 2010). Özellikle sınıfta veya sınıf dışında kullanılan çocuk kitapları kelime öğretiminde ve söz varlığını geliştirmede etkilidir (Karatay, 2011; Koonsanit ve Vate-U-Lan, 2017; Larragueta ve Ceballos-Viro, 2018). Çocuk kitapları, çocukların kavram evrenine, söz varlığına katkıda bulunarak dil becerilerinin gelişimini hızlandırır (Karatay, 2011).

Kelime çalışmalarının bir parçası olan kitap okuma çalışmaları çocuklarda ve yetişkinlerde kelime dağarcığı gelişiminde etkilidir (Byrnes ve Wasik, 2019; Christ, Wang ve Chiu, 2011; Wilson, Anderson ve Fielding, 1986). Evde kitap okuma çocukların okuryazarlık gelişimine belirgin katkılar sağlar (Dickinson ve Smith, 1994). Ana dil öğretiminde, kelime hazinesini geliştirmek için yaş grubuna uygun kitaplar okunmalıdır (Barın, 2003). Çok okuyan çocuklar yeni ve farklı kelimelerle karşılaşarak daha fazla kelime öğrenir ve daha geniş kelime dağarcığına sahip olur (Wilson, Anderson ve Fielding, 1986). Kitap okumak, kelime dağarcığının gelişiminde önemli bir materyal olarak kullanılmalıdır. Ancak okunan ve

okutulan kitapların dil ve anlatım, söz varlığı unsurları bakımından nitelikli olması gerekir. Aksi takdirde çocukların dil gelişimi ve söz varlığını geliştirmek yerine yanlış dil edinimi ve öğrenimi gibi olumsuz etkileri de olabilir.

Bu araştırma, çocuk kitaplarındaki dil ve anlatım, söz varlığı içeriklerine ilişkin Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerini tespit etmeye odaklanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaokul çocuk kitaplarının dil ve anlatım özelliklerine ilişkin öğretmen adayları görüşleri nelerdir?
2. Ortaokul çocuk kitaplarının söz varlığı özelliklerine ilişkin öğretmen adayları görüşleri nelerdir?

2. Yöntem

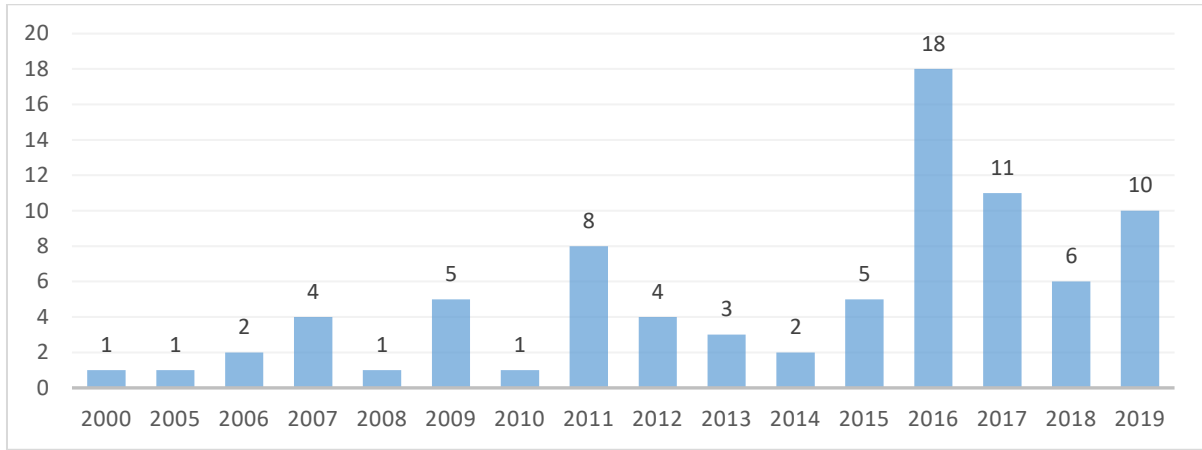
Nitel veri toplama teknikleri ile yürütülen bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, nitel veri toplamada esneklik sağladığından dolayı nitel çalışmalarda tercih edilir (Ekiz, 2013). Yarı yapılandırılmış görüşmeler hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de araştırılan alanda derinlemesine gidebilmek için uygundur (Büyüköztürk vd., 2012). Görüşmeler açık uçlu sorular ya da belirli düzeyde yapılandırılmış formlar yoluyla da yapılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

2.1. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcılarını Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında çocuk edebiyatı dersi alan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmaya 2 ve 3. sınıfta öğrenim gören 83 öğrenci katılmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu alanyazından hareketle hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formundaki sorular için uzman akademisyen görüşü alınmıştır. Uzman akademisyenden alınan dönütlere göre forma son hali verilmiş, Google Formlar'da yayımlanmıştır. Öğrenciler kitapları, çocuk kitaplarında bulunması gereken içerik özellikleri kriterlerini göz önünde bulundurarak okumuştur. Bu kriterlerden dil ve anlatım, söz varlığı içerik özelliklerine ilişkin sorular görüşme formunda yer almıştır. Öğrenciler görüşme formunda yer alan soruları çocuk kitaplarını değerlendirme kriterlerine göre cevaplamıştır. Grafik 1'de çocuk kitaplarının basım yılına ilişkin dağılım verilmiştir.

Grafik 1. Çocuk kitaplarının basım yılına ait dağılım grafiği

2.3. Verilerin Analizi

İçerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu yansıtabilecek temaların ortaya çıkarılması amacı güdülür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının çocuk kitaplarındaki dil, anlatım ve söz varlığı özelliklerine ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen veriler Nvivo 12 nitel veri analizi programı kullanılarak kodlanmıştır. Kodlama yapılırken öğrencilerin verdiği cevaplara yakın kod isimleri oluşturulmuştur. Elde edilen kodlar daha önceden belirlenmiş temalar altında toplanmıştır. Benzer kodlar ilişkilendirilerek alt temalar elde edilmiştir. Kod ve temaların güvenilirliğini sağlamak için alan uzmanı bir akademisyene kontrol ettirilmiş, öneriler göz önünde bulundurularak kod ve temalara son hali verilmiştir.

3. Bulgular

Bu başlık altında çalışmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Kodlar araştırma sorularına göre belirlenen iki tema altında toplanmıştır. Tema ve kod tablolarının devamında kodlara ait örnek öğrenci görüşleri verilmiştir.

3.1. Dil ve Anlatım Temasına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında dil ve anlatım temasına ilişkin tema ve kod tablosu, devamında kodlara ilişkin öğrenci görüşleri verilmiştir. İçerik analizinden elde edilen tema ve kodlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Dil ve anlatım temasına ilişkin kod tablosu

Tema ve kod isimleri	Kod sıklığı
Tema: Dil ve anlatım	104
Sade, anlaşılır bir dil kullanılması	31
Akıcı bir anlatımın olması	15
Seviyeye uygun bir dil kullanılması	15
Anlaşılır dil kullanılması	14

Yalın bir dil kullanılması	11
Günlük dil kullanılması	3
Devrik cümlelerin çok olması	2
Kısa anlaşılır cümleler kullanılması	2
Okuma zevki oluşturabilecek nitelikte olması	2
Dil gelişimine katkıda bulunması	2
Samimi bir dil kullanılması	1
Anlaşılması zor bir dil kullanılması	1
Üslup ve içeriğin uyumlu olması	1
Anlatımın tutarlı olması	1
Anlatımın akıcı olmaması	1
Seviyeye uygun olmaması	1
Edebi değerinin olmaması	1

Bulgular kitaplarda sade anlaşılır ve yalın bir dil kullanıldığını göstermiştir. Sade anlaşılır bir dil kullanılması, yalın bir dil kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir: “Kitabın dil ve anlatımı oldukça sade olup anlaşılabilirliği zorlayacak bir dil kullanılmamıştır (Ö_7). Kitabın dili sade, anlatımı akıcı ve merak uyandırıcıdır. Yazarın diğer eserlerinde kullandığı ağır dili burada en sade haliyle görebiliriz (Ö_9). Dili sade, açık ve anlaşılır bir dildi (Ö_9). Kitabın dili yalın ve sade çocuklara uygundur (Ö_42).” Benzer bir şekilde dilin anlaşılır olması ile ilişkilendirilebilecek bir kod olan kısa anlaşılır cümleler kullanılması öğrenci görüşlerine şu şekilde yansımıştır: “Yerine göre çocukların anlayabileceği dilde deyimler kullanılmış olup, çok zihin yormaması adına kısa cümlelerden oluşuyor (Ö_35).”

Kitaplarda akıcı bir dil kullanılması bulgulara yansımıştır. Anlatımın akıcı olduğu öğrenciler tarafından şu şekilde dile getirilmiştir: “Kitap akıcı bir üslupta işlenmiş, dili sade ve abartısızdır (Ö_35). Üslup olarak iyi, dil akıcı, anlatım sürükleyici, atasözü ve deyimler açısından orta dereceli, kelime hazinesi bakımından doygun bir kitaptır (Ö_54). Bunun tersi bir görüşte, az sayıda kitapta akıcı olmayan bir dil kullanıldığı ifade edilmiştir: “Üslubunda bir akıcılık vardır ama gereksiz uzatmalar anlatımın akıcılığını düşürmüştür (Ö_54).”

Kitaplarda kullanılan dil ile ilgili görüşler günlük ve samimi bir dilin kullanıldığını göstermiştir. Bu durum öğrenci görüşlerine şöyle yansımıştır: “Dil ve üslup genel olarak gündelik hayatın yansımasıydı. Samimi bir üslup kullanmış ve deyimlere bolca yer vermişti (Ö_50).”

Sık tekrar edilen bir görüş ise seviye uygun bir dil kullanılmasıdır. Öğrencilerin seviyesine uygun bir dil kullanıldığı şu şekilde ifade edilmiştir: “Dili yalın, çocuğun anlayabileceği düzeyde bir dil kullanılmış (Ö_10). Çocukların anlayacağı seviyede kullanılmıştı (Ö_83).” Bunun tersi bir görüşte ise anlatımın seviye uygun olmadığı belirtilmiştir: “Dil ve anlatımı da çocuklara uygun değildir (Ö_60).”

Öğrenciler kitaplardaki üslup ve içeriğin uyumlu olduğunu ifade etmiştir. Bu durum öğrenci görüşlerine şöyle yansımıştır: “Üslup ve içerik yönünden son derece uyumludur (Ö_4). Üslup bakımından bütünlük olarak gayet iyiydi (Ö_65).”

Kitaplara yönelik az da olsa olumsuz değerlendirmeler yapılmıştır. Değerlendirmelerde yerel ağız kullanıldığı, devrik cümlelerin tercih edildiği, anlaşılması zor bir dilin kullanıldığı, tutarsız bir dilin olduğu, edebi değerinin olmadığı, anlatım dilinin zayıf olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler bu durumu şu şekilde ifade etmiştir: “Bazen sokak ağzı ve köylerde kullanılan ifadelere yer verilmiş bu yüzden anlatım samimi fakat çocuklara kötü örnek olabilir (Ö_4). Kitapta devrik cümlelerin sık kullanılması olumsuz bir durumdu (Ö_17). Bu yüzden çocuklar tarafından anlaşılması zor olacaktır (Ö_71). Kitap dil ve anlatım yönünden zayıf, edebi değeri yoktu (Ö_17).”

3.2. Söz Varlığı Temasına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında söz varlığı temasına ilişkin tema ve kod tablosu, kodlara ilişkin öğrenci görüşleri verilmiştir. Verilerden elde edilen tema ve kodlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Söz varlığı temasına ilişkin kod tablosu

Tema ve kod tablosu	Kod sıklığı
Tema: Söz varlığı	116
Alt tema: Atasözü ve deyim	73
Atasözü ve deyimlerin yeterli olması	33
Atasözü ve deyimlerin çok olması	20
Atasözü ve deyimlerin yetersiz olması	11
Atasözlerinin az olması	5
Atasözlerine yer verilmesi	2
Seviyeye uygun deyimler kullanılması	2
Alt tema: Kelime hazinesi	43
Kelime hazinesini zenginleştirecek nitelikte olması	20
Kelime hazinesinin yetersiz olması	7
Kelime hazinesinin zengin olması	5
Yabancı kelimelerin çok olması	4
Argo ve kaba sözlerin kullanılması	3
Yerel ağız kullanılması	2
Bilinmeyen kelimelerin çok olması	2

Öğrenci görüşleri çocuk kitaplarının çoğunda atasözü ve deyimlere yer verildiğini, bazı kitaplarda atasözüne çok yer verildiğini, bazı öğrenciler ise sadece atasözlerine yer veren veya deyimlere çok yer veren kitaplar olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler atasözü ve deyimlerin yeterli olduğunu, yeterinden fazla kullanıldığını şu şekilde ifade etmiştir: “Okuduğum kitapta birçok deyim ve atasözüne yer verilmişti (Ö_68). Hatırladığım kadarıyla epey yüksek sayıda deyim vardı, çok olmamak birlikte atasözüne de yer verilmişti (Ö_64). Atasözü varlığı çok bulunmamakla beraber deyim bulunmaktadır (Ö_23). Samimi bir üslup kullanmış ve deyimlere bolca yer vermişti (Ö_50).”

Bazı öğrenciler ise atasözü ve deyimlerin yetersiz ya da az olduğuna dair görüş bildirmiştir: “Atasözleri ve deyimler az ve yetersizdi (Ö_1). Atasözü ve deymi fazlaca işlemeyen bir kitap, sade bir dil ile, öğrencinin okuma zevkini arttıracak tarza bir kitaptır (Ö_30). Atasözü ve deyim

bakımından zengin bir kitap olduğu söylenemez (Ö_46). Atasözlerine az yer verilmişse de deyimlere ağırlık verilmiş bir kitaptır (Ö_46).”

Çocuk kitaplarının kelime hazinesi gelişimine katkıda bulunabilecek nitelikte olduğu öğrenci görüşlerine yansımıştır. Öğrenciler kitapların kelime hazinesini geliştirebilecek ve zenginleştirebilecek nitelikte olmasını şu şekilde bildirmiştir: “Bol miktarda atasözü ve deyim kullanılarak çocukların kelime hazinesi geliştirilmeye çalışılmış bir kitaptır (Ö_4). Çocukların okuduğunu anlayabileceği ve kelime hazinelerini geliştirebileceği bir kitap (Ö_13). Az sayıda öğrenci ise kelime hazinesinin yetersiz olduğuna dair görüş bildirmiştir: “Çocuğun kelime hazinesini geliştirecek kalitede bir kitap değildi (Ö_39). Fakat yeni kelime kazandırma konusunda pek başarılı bir kitap olduğu söylenemez (Ö_33). Çocukların kelime hazinesini geliştirecek kadar özenli yazılmamış (Ö_43).”

Öğrenciler yabancı kelimelerin, argo ve kaba ifadelerin kullanılması, bilinmeyen kelimelerin çok olması gibi olumsuzluklar olduğunu da dile getirmiştir: “Çocukların anlamını bilmeyeceği kelimelere de yer verilmiş ancak anlamı kitapta verilmeyerek bağlamdan çocuğun anlaması sağlanmıştır (Ö_42). Efsaneler ve mitoloji üzerine bir kitap olduğu için yer ve karakter isimleri yabancı, anlamlarını bilemeyecekleri kelimeler fazla (Ö_60). Anlatımı güzeldi fakat argo kaba söz kullanımı çok az da olsa geçmekteydi. Ayrıca bu kitap çocuk edebiyatı alanında tarihi romanlarda ilk olduğundan bazı sözcükler günümüz çocuklarının bilemeyeceği bir şekilde kullanılmıştı (Ö_27).”

4. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada ortaokul düzeyindeki çocuk kitaplarının “dil ve anlatım, söz varlığı” içerik özelliklerine ilişkin Türkçe öğretmenleri adaylarının görüşlerine odaklanılmıştır. Ortaokul çocuk kitaplarının dil ve anlatım özelliklerinin yeterli olduğu, söz varlığını geliştirebilecek nitelikte söz varlığına sahip olduğu, çok az sayıda çocuk kitabının dil ve anlatım yönünden sorunlu olduğu ve söz varlığının yetersiz olduğu bulgulara yansımıştır.

Çocuk kitaplarında sade, yalın ve anlaşılır bir dil kullanılması kitapların dil ve anlatım özellikleri açısından nitelikli olduğunu göstermiştir. Sade, anlaşılır ve yalın bir dil kullanılması çocukların kitabı anlamalarına ve bu sayede dil gelişimini desteklemesine yardımcı olabileceği düşünülmelidir. Benzer bir şekilde çocuk kitaplarında akıcı bir dil kullanıldığı belirtilmiştir. Önceki çalışmaların bulgularında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Gönen vd. (2012) resimli çocuk kitaplarında sade ve akıcı bir dil kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Bulut ve Kuşdemir (2013) TÜBİTAK çocuk kitaplarının dil ve anlatım bakımından anlaşılabilir ve okunabilir olduğunu görmüştür. Demircan (2006) TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisinde yer alan kitaplardan çoğunun dil ve anlatım yönünden yeterli olduğunu görmüştür.

Bulgular çocuk kitaplarında estetik bir dil olduğunu gösterir niteliktedir. Çocuğun ana dili zevki ve bilincini kazanması açısından dilin estetik bir yapıda kullanılması, nitelikli çocuk kitabında aranan edebi ve estetik dilin yakalanması açısından önemlidir. Ayrıca çocuk okuduğu kitaptan zevk alacak ve okuma alışkanlığının gelişmesini sağlayacaktır. Bunun tersi

olarak çok az sayıda kitabın akıcı olmadığı belirtilmesi çocuk kitaplarında az da olsa anlatım sorunu yaşandığını göstermiştir.

Kitaplarda dil ve anlatımla ilgili diğer bir olumlu özelliğin ise günlük dile yakın bir dilin kullanılması ve bu dilin samimi olmasına ilişkindir. Dilin konuşma diline yakın olması çocuğun kitabı okumakta zorlanmayacağı ve kitaptan beklenen işlevin gerçekleşeceğini göstermektedir. Bununla ilişkili bir diğer özellik ise dilin seviyeye uygun olmasıdır. Kitaplarda öğrencilerin seviyesine uygun bir dilin kullanılması öğrencilerin kitabı anlamasını kolaylaştırır. Bu görüşün sık tekrar edilmiş olması ortaokul çocuk kitaplarının hedeflenen kitleye uygun bir şekilde yazıldığını göstermektedir.

Bulgular kitaplarda üslup ve içeriğin birbiriyle uyumlu olduğunu göstermiştir. Benzer bir şekilde Gönen vd. (2014) çocuk kitaplarının dil ve üslup olarak çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olduğunu görmüştür. Bu nitelik kitaplarda metin türüne göre bir dilin kullanıldığına işaret etmektedir. Olay metinlerindeki üslup ile düşünce metinlerindeki üslup farklılığının çocuk kitaplarında türüne göre işlendiğini göstermiştir denilebilir.

Çocuk kitaplarında az da olsa devrik cümlelerin tercih edildiği, anlaşılması zor bir dil kullanıldığı, tutarsız bir dilin olduğu, edebi değer taşımadığı, anlatım dilinin zayıf olduğu belirtilmiştir. Bu gibi olumsuzluklara sınırlı sayıda kitapta rastlanması ve bu görüşlerin sınırlı sayıda olması ortaokul kitapları için olumlu bir özellik olabilir. Ancak çocuk kitaplarında az da olsa yaşanan bu sorunların dikkate alınması gerekir. Dil sorunlarının yaşanması ana dil zevkini yaşatmayacağı gibi çocuğu okumadan soğutabilir. Bu noktada denetimsiz olan çocuk yayıncılığının bir denetim kuruluna tabi tutulması önerilebilir. Zorunlu eğitim çağında olan çocuklara yönelik yayınların böyle bir denetimden geçmemesi çocuk yayıncılığı için önemli bir eksik olarak görülmelidir.

Bulgular ortaokul çocuk kitaplarının söz varlığını geliştirebilecek nitelikte olduğunu göstermiştir. Sık tekrarlanan görüşlerin atasözü ve deyimlere ilişkin olduğu görülmüştür. Benzer bir şekilde Gönen vd. (2014) çocuk kitaplarındaki sözcük dağarcığının geliştirebilir nitelikte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Atasözü ve deyimlerin yeterli ya da çok sayıda kullanıldığına dair görüşlerin sık olması çocuk kitaplarının sadece kelime hazinesini geliştirmenin ötesinde milli ve kültürel birikimi aktarma konusunda etkili olacağını göstermektedir. Deyim ve atasözlerinin kullanımı yazarların kültürel birikimi aktarma konusunda dikkatli davrandığını gösterir niteliktedir. Yazarların sade, anlaşılır bir dilin ötesinde söz varlığını geliştirecek nitelikte çocuk kitabı yazmaları dil öğretimini daha da etkili kılacağı söylenebilir. Az sayıda kitapta ise bunun tersi olarak atasözü ve deyimlerin yetersiz olduğuna dair görüşlerin olması kitaplarda bir eksik olarak sayılır. Az sayıda çocuk kitabında rastlanan atasözü ve deyimlerin eksikliği bazı kitapların söz varlığını geliştirmede çok etkili olmayacağını gösterir niteliktedir.

Ortaokul çocuk kitapları ile ilgili sık dile getirilen başka bir görüş ise kitapların kelime hazinesini geliştirecek zenginlikte olmasıdır. Ortaokul düzeyi çocuk kitaplarının kelime ve

kavram gelişimini destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Kitaplarda kullanılan dilin çocukların kelime hazinesini zenginleştirici özellikte olduğu görülmektedir (Bulut ve Kuşdemir, 2013).

Bulgular, az sayıda çocuk kitabında yabancı kelimelerin kullanıldığını, argo ve kaba ifadelerin, bilinmeyen kelimelerin çok olduğunu göstermiştir. Bu görüşlerin sınırlı sayıda sınırlı öğrenci tarafından dile getirilmesi çocuk kitaplarının geneli açısından olumsuz bir durum olarak görülmeyebilir. Bu gibi yetersizliklerin olması kaçınılmazdır. Bu durum bir denetleme mekanizmasının olmaması, yayıncılığın sadece yazar ve yayınevi inisiyatifine bırakılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak ihmal edilmemesi gereken bir durum olduğunu vurgulamak gerekir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Türkçe öğretmeni adaylarının ortaokul çocuk kitaplarındaki dil ve anlatım, söz varlığı içerik özelliklerine ilişkin görüşleri ile sınırlıdır. Bundan sonraki çalışmalarda çocuk kitaplarının başka içerik özellikleri ele alınabilir.

Kaynakça

- Barın, E. (2003). Yabancılara Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 311-317.
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (29), 27-61.
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 137-159.
- Baş, B. ve Karadağ, Ö. (2012). Söz varlığı üzerine yurt dışında ve Türkiye’de yapılan temel araştırmalar. *Millî Eğitim*, 41(193), 81-105.
- Bayraktar, V. ve Ersoy, Ö. (2018). Çocukların devam ettikleri okul türüne göre annelerin çocuk kitapları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 1222-1234.
- Bulut, P. ve Kuşdemir, Y. (2013). TÜBİTAK tarafından yayınlanan çocuk kitaplarının içerik özelliklerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 215-226.
- Byrnes, J. P., & Wasik, B. A. (2019). *Language and literacy development: What educators need to know*. Guilford Publications.
- Büyüköztürk, S., Çakmak, K., Akgün, O. E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ceprano, M. (2010). Examining the benefits of interactive read-alouds on young children's vocabulary development: Preservice teachers as researchers. *Journal of Inquiry and Action in Education*, 3(2), 1-14.
- Christ, T., Wang, X. C., & Chiu, M. M. (2011). Using story dictation to support young children's vocabulary development: Outcomes and process. *Early Childhood Research Quarterly*, 26(1), 30-41.

- Çiftçi, F. (2013). Çocuk edebiyatında yaş gruplarına göre kitaplar ve özellikleri. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 125-137.
- Demir, C. (2016). Türkçe eğitim-öğretim programları ve kişisel söz varlığı. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 141-161.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Dickinson, D. K., & Smith, M. W. (1994). Long-term effects of preschool teachers' book readings on low-income children's vocabulary and story comprehension. *Reading Research Quarterly*, 29(2), 104-122.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri yaklaşım, yöntem ve teknikler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Enginün, İ. (2006). Çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 213-222.
- Göçer, A. (2009). Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı. *Electronic Turkish Studies*, 4(4), 1025-1055.
- Gönen, M. ve Aydos, E. H. (2013). Resimli çocuk kitaplarının içerik ve fiziki özelliklerinin incelenmesi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1).
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.
- Gönen, M., Uludağ, G., Tanrıbuyurdu, E. F. ve Tüfekçi, E. (2014). 0-3 yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarının özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, (29-1).
- Guo, Y., Wang, S., Hall, A. H., Breit-Smith, A., & Busch, J. (2016). The effects of science instruction on young children's vocabulary learning: A research synthesis. *Early Childhood Education Journal*, 44(4), 359-367.
- Işıtan, S. (2016). Özel amaçla yazılmış çocuk kitapları. *Turkish Studies*, 11(4), 471-496.
- Jalongo, M. R., & Sobolak, M. J. (2011). Supporting young children's vocabulary growth: The challenges, the benefits, and evidence-based strategies. *Early childhood education journal*, 38(6), 421-429.
- Karatay, H. (1998). Çocuk edebiyatı metinlerinde bulunması gereken özellikler. T. Şimşek (Ed.) *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı içinde* (s. 77-125), Grafiker Yayınları.
- Koonsanit, K., & Vate-U-Lan, P. (2017). *iCreate: 3D Augmented reality painting book for vocabulary learning*. In Proceeding of iSTEM-Ed 2017 (pp. 29– 33). Chaingmai: EEAAT. R
- Kotaman, H., & Tekin, A. K. (2017). Informational and fictional books young children's book preferences and teachers' perspectives. *Early Child Development and Care*, 187(3-4), 600-614.
- Körükçü, Ö. (2012). Okulöncesi eğitime yönelik resimli çocuk kitaplarının bulunması gereken temel özellikler açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 243-254.
- Larragueta, M., & Ceballos-Viro, I. (2018). What kind of book? Selecting picture books for vocabulary acquisition. *The Reading Teacher*, 72(1), 81-87.
- Lüle E. (2007). Yedi farklı çocuk kitabının çocuk yazını ilkelerine uygunluğunun değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(13), 17-30.

MEB (2019). *Türkçe Öğretim Programı*. Ankara.

Mert, E. L. (2016). Çocuk edebiyatı eleştirisinin Türkçe öğretmen adaylarının çocuk kitaplarını gelişim düzeylerine göre ayrıştırma becerisine etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1252-1274.

Onan, B. (2016). Söz varlığı terminolojisi üzerine bir analiz çalışması. *Milli Eğitim*, 210, 11-29.

Özkan, N. ve Yılmaz, B. (2001). Çocuk kitaplarında dil sorunu. *Bilgi Dünyası*, 2(2), 147-168.

Sénéchal, M., Pagan, S., Lever, R., & Ouellette, G. P. (2008). Relations among the frequency of shared reading and 4-year-old children's vocabulary, morphological and syntax comprehension, and narrative skills. *Early Education and Development*, 19(1), 27-44.

TDK (2021). *Türk Dil Kurumu Sözlüğü*. <https://sozluk.gov.tr/>

Temizkan, M. (2011). Türkçe Öğretmeni adaylarının çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikleri algılama durumları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 339-357.

Temizyürek, F. (2003). Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 161-167.

Temizyürek, F., Şahbaz N. K. ve Gürel, Z. (2016). *Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi.

Türkyılmaz, M. ve Kuş, Z. (2014). İlköğretim 100 temel eserde çocuk hakları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 39-63.

Yağcı, Y. (2007). Çocuk ve gençlerin kitaba ulaşmasındaki köprüler. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(1), 62-71.

Yalçın G. ve Aytas, G. (2017). *Çocuk edebiyatı* (9. baskı). Akçağ Yayınevi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Wilson, P. T., Anderson, R. C., & Fielding, L. G. (1986). Children's book-reading habits a new criterion for literacy. *Book Research Quarterly*, 2(3), 72-84.

Extended Summary

1. Introduction

Children's books, which are effective materials in children's education (Gönen & Aydos, 2013), help the child's language and personality development (Bulut & Kuşdemir, 2013). While the book is preferred for the child, it should be qualified to meet the age, interests and needs (Bayraktar & Ersoy, 2018). The qualification of a secondary school children's book depends on the content features rather than its physical properties. Among the content features, language and expression, vocabulary are the most important content elements in terms of language development in children.

Language is one of the most important content elements of the children's book (Bulut & Kuşdemir, 2013). Language gains more importance in children's books (Özkan & Yılmaz, 2001). Because children's books prepared according to certain criteria, they support language development (Özkan & Yılmaz, 2001). Children's books should have simplicity, clarity, fluency, clarity of expression, unnecessary and common words, slang, abundant metaphors and metaphors should be avoided (Yalçın & Aytaş, 2017).

Children's books support the development of vocabulary, sentence structure, self-expression, understanding, listening, enjoying language, language skills (Bayraktar & Ersoy, 2018). Word presence improves the expressive power of a language and therefore the individuals who speak and write that language (Baş, 2010). Children's books are important for children to develop their vocabulary outside of school (Karatay, 2011). Children gain and enrich vocabulary elements in their mother tongue by making use of children's literature products in all kinds of educational settings (Baş, 2010). In this study, the content features of children's books, which are language, expression, and vocabulary, focused on determining the views of Turkish teacher candidates about how they are. For this purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the teachers' views on the language and expression features of children's books?
2. What are the teachers' views on the vocabulary features of children's books?

2. Method

Qualitative method was preferred in this study. Content analysis method was used in the analysis of the data. In content analysis, the aim is to conceptualize the data and reveal the themes that can reflect the phenomenon (Yıldırım & Şimşek, 2011). The participants of the study consisted of the students who took children's literature course in the Department of Turkish Education in Kahramanmaraş Sütçü İmam University. 83 students studying in the 2nd and 3rd grades participated in the study. The research data were collected using a semi-structured interview form. Students examined secondary school children's books in children's literature lesson. While examining the children's books, the students examined the children's books they studied in the lesson by considering the content features criteria. The students answered the questions in the interview form according to the evaluation criteria for children's books. Content analysis method was used in the analysis of the data in the research. The codes obtained are grouped under themes. Sub-themes were obtained by associating similar codes.

3. Findings, Discussion and Results

The findings showed that the books used a plain and plain language. Similarly, it has been observed that short understandable sentences are used, which is a code that can be associated with the comprehensibility of the language. The use of a fluent language in the books is reflected in the findings. In the opposite view, it was stated that a small number of books use non-fluent language. The opinions about the language used in the books show that a daily language is used and a sincere language is used. A frequently repeated opinion is to use a level-appropriate language. The students stated that the style and content in the books were compatible. It was stated in the evaluations that local dialect was used, inverted sentences were preferred, a language that was difficult to understand, an inconsistent language, no literary value, and a weak expression language.

Student views stated that most of the children's books include proverbs and idioms, some books contain a lot of proverbs, and some students stated that there are books that only include proverbs or idioms. Some students stated that proverbs and idioms were inadequate or few. It was reflected in student views that children's books can contribute to the development of vocabulary. Students reported that the books should be capable of improving and enriching their vocabulary as follows. A small number of students stated that their vocabulary was insufficient. The students also expressed negativities such as the use of foreign words, slang and rude expressions, and the presence of unknown words.

4. Discussion and Conclusion

This research focused on the opinions of Turkish teacher candidates regarding the content features of "language and expression, vocabulary" of children's books at secondary school level. It has been reflected in the findings that the language and expression features of the secondary school children's books are sufficient, they have the vocabulary that can improve the vocabulary, very few children's books have problems in terms of language and expression, and they are insufficient in terms of vocabulary.

The use of plain, plain and understandable language in children's books indicates that the books are qualified in terms of language and expression features. Similarly, it is stated that a fluent language is used in children's books. Similar results were obtained in the findings of previous studies. Similar results were found in previous studies (Bulut & Kuşdemir, 2013; Demirçan, 2006; Gönen et al. 2012).

The findings show that there is an aesthetic language in children's books. The use of language in an aesthetic structure is important in terms of catching the literary and aesthetic language sought in the qualified children's book in terms of gaining the taste and consciousness of the mother tongue.

A positive feature of language and expression in the books is related to the use of a language close to the daily language and the sincerity of this language. The fact that the language is close to the spoken language indicates that the child will not have difficulty reading the book and the function expected from the book will be realized.

The findings are that the style and content in the books are compatible with each other. Similarly, Gönen, et al., (2014) children's books were found to be suitable for the age and development levels of children in terms of language and style.

It has been stated that there are some negativities such as inverted sentences, a language that is difficult to understand, an inconsistent language, no literary value, and a weak language of expression in children's books. The fact that such negativities are encountered in a limited number of books and the frequency of the codes are low show that these problems are not an important problem in secondary school books.

The findings showed that secondary school children's books are capable of improving students' vocabulary. It seems that the frequently repeated views are related to proverbs and idioms. Similarly, Gönen et al. (2014) found that it can improve vocabulary.

A frequently expressed opinion about secondary school children's books is that they have the quality to improve their vocabulary and their vocabulary is rich. It is seen that the language used in the books enriches the vocabulary of children (Bulut & Kuşdemir, 2013).

The findings showed that a small number of books had negativities such as using foreign words, using slang and rude expressions, and having more unknown words. The fact that these views are expressed by a limited number of students may not be seen as a negative situation in terms of children's books in general.

This study is limited to the opinions of Turkish teacher candidates about the language and expression, vocabulary content features of secondary school children's books. Other content features can be discussed in future studies.

Tanrıkulu, F. (2021). Ortaokul Çocuk Kitaplarının İçerik Özelliklerine İlişkin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Görüşleri: Dil ve Anlatım, Söz Varlığı. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(2), 121-137.